

mers een bijdrage betalen die ook naar Natuurpunt gaat. Haar streefdoel: tegen de 'Dag van de Natuur' voor elk van beide projecten zo'n € 300 inzamelen. Duimen maar!

Bourgogne onder water

Terwijl we dit schrijven, dicht bij de radiator van onze centrale verwarming, hebben we net de koudste 28e februari ooit over eens heen gekregen. En dat tijdens een recordlate winterprik, tijdens de 4e zonnigste februari ooit. Die volgde op de somberste januari- en decembermaanden sinds mensenheugenis (1935 en 1934 om precies te zijn).

2017 was dan weer het op één na warmste jaar sinds het begin van de waarnemingen en het warmste jaar ooit zonder het weerfenomeen El Niño (een fenomeen dat leidt tot een opwarming op korte termijn). Nog wat eerder, van april tot juni, hadden we die lange droogteperiode. Het KMI reken-

de uit dat deze *"uitzonderlijk was op een tijdsspanne van 20 jaar in 150 gemeentes"*. Voor wie het nog niet gemerkt zou hebben: het weer doet raar en het klimaat is aan het verwarmen.

Maar dit terzijde. December was grauw en nat, en midden december werd Vlaanderen geteisterd door stormachtig weer met hevige regenval. Zoals vaker in de winter is het dan moeilijk om al dat regenwater snel naar zee af te voeren. In de polders is er het bijkomende probleem dat er alleen bij laagtij water uit de afvoerkanalen in zee kan lopen. In kanalen als de Bourgogne- en de Moerdijkvaart stijgt het peil dan onrustwekkend.

Gelukkig zijn er lage polders als de Bourgogneweiden, die zonder veel erg tijdelijk het overtollige regenwater kunnen bergen. Deze nuttige functie van ons natuurgebied wordt vaak vergeten en de vele duizenden euro's schade

die hierdoor vermeden worden, worden zelden in rekening gebracht. Als Natuurpunt zijn wij blij dat we zo de omliggende gemeenten mee kunnen behoeden voor wateroverlast.

Ook de natuur reageert enthousiast op het onderlopen van de Bourgogneweiden en honderden watervogels komen af op de nieuwe plassen. Met wat geluk zie je er bergeenden, krakeenden, smienten, wintertalingen, pijlstaarteenden, grauwe en Canadese ganzen, meerkoeten en reigers. In feite hernemen de Bourgogneweiden hun oude functie als natte meersen en blijkbaar heeft de natuur een goed geheugen.

Met de opwarming van de aarde stijgen ondertussen zowel de neerslagintensiteit als de zeespiegel. Waterbuffers als de Bourgogneweiden zullen dan ook een steeds grotere rol moeten spelen

Door de overvloedige regenval midden december overstroomde de Bourgognepolder nog eens. Niet alleen goed voor de natuur en de omliggende woonkernen, maar ook gewoon fotogeniek. Foto: Dirk Anseeuw.

ROESELARE *Gewriemel in de emmers na paddentsunami*

Na de venijnige winterprik van eind februari en begin maart, als gevolg van de bokkensprongen van de poolwervel, werd er in het weekend van 9 tot 11 maart boterzacht weer met regen voorspeld. Dan weet je als amfibieënliefhebber dat 'padden & co' massaal gaan trekken.

De amfibieënwerkgroep van Natuurpunt Mandelstreek was er klaar voor. We hadden zelfs extra hulp voorzien, wat, achteraf gezien, hoogstnodig bleek. De hoofdmoot van de controles deden we in de buurt van het Bergmolenbos en het Sterrebos, met daarnaast een telploeg bij de bedreigde vijver in de Wolstraat. Op beide eerste plaatsen waren de emmers en netten al begin februari ingegraven.

De overvloedige regenval met nachttemperaturen van meer dan 10 graden deed de rest. De stop ging helemaal van de fles. Zo'n topavonden hebben we in ons werkingsgebied nooit eerder gezien.

Vanaf vrijdagavond zaten de emmers boordevol. Vaak vol water, maar met een bonte soep aan vooral gewone padden, soms meer dan twintig tegelijk. Ik hoorde de opmerkingen als: *"Ik heb er nog nooit*

zo veel overgezet in één avond" en "Ik ben dit weekend 7 u bezig geweest en heb in totaal meer dan 250 padden overgezet"

Zondagmorgen met een enthousiaste groep jonge kinderen de emmers geleegd. Wat aanvankelijk als kikkers werd omschreven, werden al gauw padden. Ook het onderscheid tussen de mannetjes en vrouwtjes was voor velen niet langer een geheim. In de emmers hoorde je het discrete gekwaak van de mannetjes, die ijverig concurrenten van zich afduwden, als ze al geen 'ruitertje' speelden op de veel grotere wijfjes.

Zelden of nooit zagen we op zo'n korte tijd zo veel padden trekken.
Foto's: Tom Coussens

Het ging al gauw om een paar honderd padden die veilig in onze emmers de straat over werden gezet, om ze dichterbij hun voortplantingspoelen weer de vrijheid te geven. De weinige Alpenwatersalamanders kregen ook veel bekijks. Hun aaibaarheid lag blijkbaar toch een stukje hoger...

Met de cijfers die nu al binnenliepen klokten we alleen al dit weekend af op meer dan 1.000 geredde dieren. Bij die telling viel het opvallende overwicht aan mannetjes op, zo'n 85% van de overgezette dieren. Is dit een normaal cijfer, of trekken de meeste vrouwtjes wat later en meer gespreid?

In de buurt van de Wolstraat, waar een oude poel ligt die midden in een verkaveling terecht is gekomen, vonden we vooral salamanders. Een hoofdmoot Alpenwatersalamander met verder kleine watersalamander, maar verrassend genoeg ook een vinpootsalamander. Daarvan zijn ons geen recente waarnemingen uit die omgeving bekend!

Bij de soorten in de Wolstraat mogen we ook bruine en groene kikker rekenen, die ook in de vijver voorkomen. Dit maakt samen 6 soorten amfibieën. Een reden te meer om deze site de hoogste bescherming te geven. Wie weet duikt hier ook de kamsalamander nog op, die 20 jaar geleden nog gezien werd in ondertussen verdwenen vijvers in die buurt.

De bedreigde poel in de Wolstraat.
Foto: Piet Desmet.

Maar deze vitale populatie en grote poel zijn bedreigd: net hier lopen 2 aanvragen voor bouwprojecten. Men wil hier appartementsblokken neerzetten te midden van de eengezinswoningen, vlakbij de vijver. Met Natuurpunt Mandelstreek hebben we tijdens het openbaar onderzoek bezwaar ingediend. Verder hebben we het voorstel gedaan om de vijverrand en de bufferzone eromheen, die deels eigendom is van de stad, natuurvriendelijk in te richten en er meteen een educatief project aan te koppelen. Vlakbij zijn een aantal lagere scholen gevestigd die hier zeker oren naar hebben.

Het was ook pijnlijk om te moeten vaststellen dat de passage van maar enkele voertuigen voldoende was om een massale slachtpartij aan te richten, vooral onder de tragere salamanders. Als je inspanningen wil doen om de biodiversiteit te bewaken, zou je tijdens zo'n toptrekmoment (en dat is perfect te voorspellen) bepaalde straten tijdelijk verkeersluw of -vrij moeten maken.

Het is vast wel mogelijk om de buurtbewoners te vragen om even een andere route te nemen. Dit is zeker het geval voor de trekzones in de nabijheid van het Bergmolenbos. In een aantal buurgemeenten werkt deze aanpak al prima. Tegelijk is ook de druk op alle vrijwilligers die 's morgens en 's avonds op stap moeten een stuk lager. In elk geval: een ontzettend dankjewel voor al die inzet!!!